

Accountantsprotocol EFRO 2014-2020

Accountantsprotocol voor de accountant van de begunstigde voor het onderzoek naar het financiële verslag in de eindrapportage voor de subsidievaststelling uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

Versie 1 oktober 2019

Ingangsdatum per 15 oktober 2019

Europese Unie

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Dit accountantsprotocol is uitgebracht door de gezamenlijke Managementautoriteiten-EFRO in Nederland. Aanpassingen in dit accountantsprotocol zijn mogelijk, u kunt de meest recente versie vinden op de website van de Managementautoriteiten. Het accountantsprotocol is afgestemd met de NBA. Dit document is niet van toepassing voor de controle van financiële instrumenten.

Versie	Datum	Wijzigingen
0.1	Juli 2015	Protocol voor Rapport van bevindingen
0.2	Augustus 2015	Opmerkingen MA's, CA en AA verwerkt
0.3	September 2015	Versie COPRO
0.4	Oktober 2015	Opmerkingen COPRO en FWG verwerkt
0.5	November 2015	Laatste opmerkingen FWG verwerkt
0.6	December 2015	Werkzaamheden accountant toegevoegd
1.0	Januari 2016	Informele goedkeuring COPRO
1.1	September 2017	Opmerkingen MA's, CA en AA verwerkt
2.0	Oktober 2017	Informele goedkeuring COPRO
2.1	November 2017	Aanpassing door MA's, informele goedkeuring COPRO.
3.1	Oktober 2019	Aanpassing door MA's, FWG en PMO en vervolgens formele goedkeuring COPRO.

1 Inleiding

Dit accountantsprotocol bevat informatie voor de accountant die een opdracht heeft tot het uitvoeren van een onderzoek naar het financiële verslag als onderdeel van de eindrapportage voor de subsidievaststelling (verder: financieel verslag). In de subsidieverleningsbeschikking is de verplichting tot het laten uitvoeren van een onderzoek door de accountant vastgelegd.

Het Europese regionale beleid is een investeringsbeleid dat het scheppen van banen, de versterking van de concurrentiepositie, economische groei, een betere kwaliteit van leven en duurzame ontwikkeling ondersteunt. Deze investeringen dragen bij aan uitvoering van de Europa 2020-strategie. Hierbinnen worden de volgende doelen ondersteund: groei en banen scheppen, de klimaatverandering en de energieafhankelijkheid aanpakken en de armoede en sociale uitsluiting terugdringen. Daarvoor wordt in de periode 2014-2020 € 351,8 miljard uitgetrokken via drie structuur- en investeringsfondsen: het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Europees Cohesiefonds (niet in Nederland).

Voor de uitvoering van het EFRO programma in Nederland zijn vier Managementautoriteiten aangesteld die uitvoering geven aan het Europese beleid. Dit zijn:

- het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (Managementautoriteit Noord – www.snn.eu) dat zich richt op het grondgebied van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe;
- de Provincie Gelderland (Managementautoriteit Oost – www.op-oost.eu) dat zich richt op het grondgebied van de provincies Gelderland en Overijssel;
- de Provincie Noord-Brabant (Managementautoriteit Zuid – www.stimulus.nl) dat zich richt op het grondgebied van de provincies Noord- Brabant, Limburg en Zeeland;
- de Gemeente Rotterdam (Managementautoriteit West – www.kansenvoorwest.nl) dat zich richt op het grondgebied van de provincies Noord- Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht.

Gezamenlijk werken de Managementautoriteiten door middel van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling aan structurele versterking van de economie en daarmee economische groei in Nederland. De Managementautoriteiten hebben elk in een Operationeel Programma een vertaling gemaakt van het Europese beleid naar regionale economische groei.

Voor meer informatie over de Managementautoriteit en de in dit protocol genoemde wet- en regelgeving verwijzen wij naar de website van de betreffende Managementautoriteit.

2 Aanpak

Ten behoeve van het toezicht van de Managementautoriteit op de naleving van de aan de verstrekte subsidie verbonden verplichtingen wordt bij het door de begunstigde ingediende financieel verslag een rapport van feitelijke bevindingen verstrekt. De accountant voert het onderzoek uit volgens Standaard 4400N. Dit betekent dat de accountant geen zekerheid verschaft danwel conclusies of oordelen geeft over de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen, maar alleen feitelijke onderzoeksbevindingen rapporteert volgens een vooraf vastgesteld format. Het protocol beschrijft de werkzaamheden voor het onderzoek. De gebruiker van het rapport moet zich zelf een oordeel vormen en zijn eigen conclusies trekken. In bijlage 1 is een model rapport van feitelijke bevindingen opgenomen en in bijlage 2 de specifieke werkzaamheden die de accountant dient uit te voeren.

Wij adviseren de accountant om vóór de start van de werkzaamheden contact op te nemen met de Managementautoriteit om project specifieke aandachtspunten door te spreken. De accountant dient een aantal specifieke werkzaamheden uit te voeren voor het gehele financieel verslag en een aantal specifieke werkzaamheden voor een selectie van de uren- en kostenregels. Deze selectie wordt, indien van toepassing, op verzoek van de begunstigde, door de Managementautoriteit gemaakt op basis van een risicoanalyse die is gebaseerd op de uitkomsten van eerdere controles. Daar waar in bijlage 2 bij het nummer van de werkzaamheid een * staat, dient de accountant de werkzaamheid uit te voeren voor de geselecteerde uren- en kostenregels in plaats van het gehele financieel verslag.

De accountant dient de geselecteerde uren- en kostenregels als bijlage aan het rapport van bevindingen toe te voegen.

3 Normenkader

De spelregels van het EFRO-programma worden bepaald door de Europese Unie, het Rijk en de decentrale overheden gezamenlijk. De Europese Unie heeft de kaders en de regels vastgesteld waaronder de EFRO-programma's uitgevoerd moeten worden. Van belang voor de uitvoering van projecten die EFRO subsidie ontvangen is vooral [Verordening 1303/2013](#)¹. Daar waar van toepassing verwijst deze verordening naar andere Europese Verordeningen.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft de [Uitvoeringswet EFRO](#) en de [Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies](#) (hierna: REES)² opgesteld. In de REES zijn subsidievoorwaarden opgenomen. Daarnaast is het sanctiebeleid beschreven in de Categoriseringstabel 2014-2020. Door de Managementautoriteit kunnen aanvullende voorwaarden zijn gesteld welke in de verleningsbeschikking zijn vastgelegd. In het Handboek EFRO 2014-2020 is het normenkader nader uitgelegd en beschreven.

Voor zover relevant is in bijlage 2 per onderwerp een verwijzing toegevoegd in de kolom 'grondslag' naar de betreffende wet en regelgeving welke dient als achtergrondinformatie. Daarnaast zijn een groot aantal onderwerpen nader uitgelegd in het Handboek EFRO 2014-2020.

¹ [Omnibus Wijziging verordening \(EU\) nr. 1046/2018 d.d. 18 juli 2018.](#)

² De REES is per 1 juli 2015 in werking getreden. Op projecten die vóór die datum een aanvraag hebben ingediend is de Uitvoeringsregeling EFRO 2014-2020 van toepassing.

4 Object van onderzoek

Object van onderzoek is het door de begunstigde opgestelde financieel verslag dat onderdeel is van de aanvraag tot subsidievestiging.

Het onderzoek richt zich op het project zoals in de beschikking tot subsidieverlening is beschreven. In de praktijk betekent dit dat vaak sprake is van een samenwerkingsverband met een penvoerder en projectpartners en dat er voor een project één rapport van feitelijke bevindingen wordt opgesteld. Het financieel verslag dient door de begunstigde te worden opgesteld en worden voorzien van de facturen- en urenbijlage. Dit dient de begunstigde te doen in afstemming met de Managementautoriteit. Dit financieel verslag vormt de basis voor het onderzoek van de accountant. De accountant dient in het rapport van feitelijke bevindingen te vermelden welke correcties de begunstigde naar aanleiding van het onderzoek heeft gedaan. De Managementautoriteit zal deze bevindingen overnemen in het besluit tot vaststelling.

De accountant heeft de mogelijkheid voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met de Managementautoriteit om specifieke aandachtspunten te bespreken of om onduidelijkheden weg te nemen over het protocol.

5 Rapporteren van feitelijke bevindingen

Voor het rapporteren van feitelijke bevindingen geldt het volgende:

- In het rapport van bevindingen beschrijft de accountant per specifieke werkzaamheid tot welke bevindingen dit heeft geleid.
- Voor zover de accountant bij het onderzoek heeft vastgesteld dat de begunstigde verplichtingen niet heeft nageleefd, maakt de accountant daarvan melding in het rapport van feitelijke bevindingen.
- Indien specifieke werkzaamheden in het model rapport van bevindingen niet van toepassing zijn dient de accountant dit gemotiveerd aan te geven.
- Voor specifieke werkzaamheden waarbij de accountant geen afwijkingen constateert, kan de accountant volstaan met het bevestigen dat voor deze specifieke werkzaamheid geen afwijkingen zijn geconstateerd.

BIJLAGE 1 Model Rapport van Bevindingen Standaard 4400N

RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN INZAKE EFRO 2014-2020

Aan: Opdrachtgever

Opdracht

Wij hebben overeengekomen specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot het financiële verslag in de eindrapportage voor de subsidievestiging EFRO 2014-2020 (verder: financieel verslag) van ...(naam entiteit) te ... (vestigingsplaats).

De overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn door de gezamenlijke Managementautoriteiten-EFRO in Nederland vastgelegd in het Accountantsprotocol EFRO 2014-2020 (versie 3.1). De opdrachtvoorwaarden zijn omschreven in onze opdrachtbrief van ...(datum).

Verantwoordelijkheden

Het is uw verantwoordelijkheid om te bepalen of de overeengekomen specifieke werkzaamheden toereikend en geschikt zijn voor het hierboven beschreven doel.

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 4400N Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden en Accountantsprotocol EFRO 2014-2020 (versie 3.1). Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Werkzaamheden en bevindingen

In deze paragraaf is een beschrijving van de uitgangspunten, overeengekomen specifieke werkzaamheden en feitelijke bevindingen opgenomen. Wij doen geen uitspraak over wat de feitelijke bevindingen betekenen voor het financieel verslag in zijn totaliteit. U zult hierover een eigen afweging moeten maken waarbij u gebruik kunt maken van dit rapport van feitelijke bevindingen en eventuele andere beschikbare informatie.

Wij hebben de werkzaamheden uitgevoerd zoals met u overeengekomen en beschreven in het Accountantsprotocol EFRO 2014-2020 (versie 3.1). Hiervoor verwijzen wij u naar de bijlage bij dit rapport.

Voor de selectie van de door ons te onderzoeken uren- en kostenregels hebben wij ons gebaseerd op de selectie die de Managementautoriteit op verzoek van de begunstigde heeft gemaakt, zoals vastgelegd in de correspondentie van ... (kenmerk brief/email).

Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zoals hierboven beschreven rapporteren wij conform het Accountantsprotocol EFRO 2014-2020 (versie 3.1) in de hierboven genoemde bijlage bij dit rapport onze bevindingen en de hierbij gebleken afwijkingen.

Beperking in verspreidingskring en het gebruik

Bij het opstellen van deze rapportage is rekening gehouden met de verwachtingen van de beoogde gebruikers . Daarom is deze rapportage alleen bestemd voor ... [naam entiteit] en de Managementautoriteit. U kunt deze rapportage niet aan anderen afgeven zonder onze toestemming, tenzij wettelijke voorschriften anders bepalen.

Plaats, datum

Naam accountantskantoor

Naam accountant

Bijlage:

Specificatie Rapport van Feitelijke Bevindingen EFRO 2014-2020
Geselecteerde uren- en kostenregels voor deelwaarneming

BIJLAGE 2 Specificatie Model Rapport van Feitelijke Bevindingen EFRO 2014-2020

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
1.	Dossier van begunstigde <i>(voor alle projectpartners; per projectpartner werkzaamheden uitvoeren)</i>		
1.1	De accountant stelt vast dat de begunstigde heeft vastgelegd op welke wijze deze heeft gewaarborgd dat het projectdossier tot 31 december 2028 (uiterlijk) wordt bewaard.	Vo. 1303/2013, artikel 140.	
1.2	De accountant stelt vast dat de begunstigde heeft vastgelegd op welke wijze deze heeft gewaarborgd dat de elektronische gegevensdragers waarop projectgegevens zijn opgeslagen ten minste worden bewaard en benaderbaar blijven tot 31 december 2028.	Vo. 1303/2013, artikel 140.	
2.	Volledigheid van ingediende documenten		
2.1	De accountant stelt vast dat het verzoek tot vaststelling de volgende stukken bevat: een inhoudelijke eindrapportage, waarin voorbeelden zijn opgenomen waaruit blijkt dat op projectniveau is voldaan aan de communicatie uitingen. Daarnaast is een onderbouwing aangeleverd van de indicatoren. Ook het rapport van feitelijke bevindingen met een overzicht van de onderzochte posten, getekend door de accountant, dient door de begunstigde te worden aangeleverd.		

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
3.	Cijfermatige beoordeling financieel verslag (op projectniveau)		
3.1	De accountant stelt vast dat de bedragen in het financieel verslag aansluiten op de financiële (project) administratie.		
3.2	De accountant stelt vast dat de in het financieel verslag opgenomen begrote bedragen aansluiten op de laatste verleningsbeschikking.		
3.3	De accountant stelt vast dat de begunstigde onder- of overschrijdingen ten opzichte van de begroting, blijkende uit het financieel verslag, groter dan 10% per kostensoort heeft toegelicht.		
3.4	De accountant onderzoekt of de verleende subsidie / bijdragen van overige partijen zoals deze is / zijn opgenomen in de verleningsbeschikking, volgens het financieel verslag zijn ontvangen en of deze bedragen zijn vastgelegd in de financiële administratie. Ook stelt de accountant vast of volgens het financieel verslag sprake is van aanvullende subsidie van derden / bijdragen van overige partijen die niet zijn opgenomen in de verleningsbeschikking voor dit project. Indien dit het geval is, stelt de accountant vast dat deze bedragen zijn vastgelegd in de financiële administratie.		
4.	Algemene aandachtspunten ten aanzien van de subsidiabiliteit van de projectkosten		

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
4.1*	De accountant stelt vast dat van de geselecteerde kostenregels onderliggende facturen en betaalbewijzen aanwezig zijn, ter onderbouwing welke voldoen aan onderstaande opsomming. Toegestane bewijsstukken zijn: a. Fotokopieën van originelen; b. Microfiches van originelen; c. Elektronische versies van originelen; d. Documenten die uitsluitend in elektronische vorm bestaan.	Artikel 5.2.12 en bijlage behorende bij artikel 1.9. REES.	
4.2*	De accountant stelt van de geselecteerde kostenregels vast dat indien volgens de financiële administratie betalingen plaatsvinden op basis van een contract of offerte, de betaling en factuur overeenkomstig het contract of offerte is.		
4.3*	De accountant stelt van de geselecteerde kostenregels vast, dat volgens de financiële administratie de levering of dienst en betaling waarvoor kosten zijn opgenomen, hebben plaatsgevonden binnen de subsidiabele periode.	Artikel 5.2.5, lid 1 b, REES.	
4.4*	De accountant onderzoekt van de geselecteerde kostenregels of deze betrekking hebben op het subsidieproject.	artikel 1.3. REES.	
4.5*	Indien sprake is van onderlinge leveringen en diensten binnen het samenwerkingsverband (project) of een groep, stelt de accountant vast dat volgens de financiële administratie geen winstopslag is gehanteerd maar de kostprijs is gedeclareerd.	Artikel 1.5, lid REES.	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtpunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
	Let op: dit geldt ook voor DGA's binnen een groep.		
5.	Loonkosten <i>(per projectpartner werkzaamheden uitvoeren)</i>		
5.1.	De accountant stelt vast of het project loonkosten heeft gedeclareerd. (Indien nee, ga verder bij vraag 6)		
5.2*	De accountant stelt van de geselecteerde urenregels vast dat deze aansluiten op de geautoriseerde urenadministratie. Met geautoriseerde urenadministratie wordt bedoeld dat de medewerker de uren handmatig danwel digitaal heeft vastgelegd en heeft gedateerd en een leidinggevende / projectleider de uren handmatig danwel digitaal heeft geautoriseerd en heeft gedateerd. De autorisatie in functiescheiding van de uren dient binnen een redelijke termijn te hebben plaatsgevonden, wat betekent dat de urenstaten dienen te zijn geautoriseerd vóór indiening bij de Managementautoriteit. De accountant geeft een toelichting op de termijn voor autorisatie en geeft aan of dit conform de bovenstaande uitleg van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is.	Artikel 1.4 REES. Artikel 5.2.12 REES.	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
	<p>Indien de begunstigde een werkgeversdocument hanteert, stelt de accountant vast dat dit document is ondertekend door de werkgever en dat het deeltijdpercentage per medewerker aansluit bij de geselecteerde urenregels.</p>		
5.3*	<p>De accountant stelt (indien mogelijk) vast dat de totale gedeclareerde uren in de projectperiode volgens de urenadministratie van de begunstigde aansluiten op de financiële administratie.</p> <p>Daarbij stelt de accountant vast dat de gedeclareerde uren voor projecten die worden gefinancierd vanuit ESI fondsen vanaf het kalenderjaar 2019 voor een medewerker per jaar niet hoger zijn dan het aantal uren dat voor de berekening van het uurtarief is gebruikt.</p> <p>De ESI-fondsen bestaan uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV).</p>		
5.4	<p>De accountant stelt per projectpartner vast welk type tarief wordt gehanteerd binnen het project.</p> <p>De begunstigde heeft de mogelijkheid uit de volgende tarieven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een per medewerker bepaald individueel uurtarief, berekend op basis van bruto jaarloon vermeerderd met 	Artikel 1.4 REES	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
	<p>een opslag voor werkgeverslasten en overheadkosten. -> ga door naar 5.5</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrale kostensystematiek, bedoeld in artikel 12 van het kaderbesluit EZ -> ga door naar 5.6 • door EC goedgekeurde systematiek voor soortgelijke projecten -> gaan door naar 5.7 • Vast tarief van EUR 39,- voor niet-verloners (IB-ondernemers) -> ga door naar 5.8 • Loonkosten op basis van een werkgeversdocument -> ga door naar 5.9. 		
5.5	Loonkosten vermeerderd met opslag voor werkgeverslasten en overhead.		
5.5.1*	<p>De accountant stelt van de geselecteerde urenregels vast dat de loonkosten van de betreffende medewerker aansluiten op het bruto jaarloon volgens de loonadministratie.</p> <p><i>Bruto jaarloon is het jaarloon inclusief niet-prestatie gebonden eindejaarsuitkering en exclusief vakantie-uitkering.</i></p> <p>Indien medewerkers namens een verbonden onderneming voor het project werken, stelt de accountant vast dat de naam van de verbonden onderneming in de verleningsbeschikking (of in een vergelijkbaar besluit van de Managementautoriteit) is vermeld, danwel dat de kosten worden doorbelast aan een in de (herziene) verleningsbeschikking vermelde entiteit.</p>	Artikel 1.4 REES.	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
5.5.2*	De accountant stelt van de geselecteerde urenregels vast dat de loonkosten zijn verhoogd met 32% voor werkgeverslasten en vervolgens met 15% voor overheadkosten.	Artikel 1.4 REES.	
5.5.3*	Indien er sprake is van loonkosten opgeslagen met enkel werkgeverslasten, stelt de accountant vast dat de loonkosten zijn verhoogd met 32% voor werkgeverslasten en vervolgens met 15% voor overheadkosten.	Artikel 1.4 REES.	
5.5.4*	<p>De accountant stelt van de geselecteerde urenregels vast dat het uurtarief is berekend volgens één van de ondergenoemde berekeningswijzen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeling Europese EZ-subsidies (REES) artikel 1.4 lid 1 sub a, dan dient het uurtarief gebaseerd te worden op 1.720 uur per jaar uitgaande van een 40-urige werkweek. • Regeling Europese EZ-subsidies (REES) artikel 1.4 lid 1 sub b, dan dient het uurtarief gebaseerd te worden op 1.720 uur per jaar uitgaande van een volledige³ of 40-urige werkweek. <p>Indien het project een indieningsdatum heeft voor 1 juli 2015 dan is uitsluitend optie één van toepassing conform de uitvoeringsregeling EFRO. Daarnaast kan per begunstigde slechts één optie worden gehanteerd.</p>	Artikel 1.4 REES.	

³ Met volledige werkweek wordt een volledige FTE bedoeld, het maximaal aantal contracturen zoals bepaald in de arbeidsovereenkomst of in de CAO.

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
5.5.5*	De accountant stelt vast dat, voor de vier medewerkers in de deelwaarneming, die de meeste uren hebben gewerkt aan het project, het salaris is betaald. Voor de controle op de betaling volstaat de vergelijking van de loonstrook met het bankafschrift (Handboek EFRO).	Vo. 1303/2013, artikel 65, lid 2.	
5.6	Integrale kosten systematiek = IKS (zonder winstopslag)		
5.6.1	De accountant stelt vast dat de begunstigde beschikt over een goedkeuring van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) dat aan de voorwaarden van IKS wordt voldaan voor de gehele projectperiode.	Artikel 1.4 lid 1 sub c REES.	
5.6.2	De accountant beschrijft hoe kan worden bepaald in welke tariefgroep een medewerker thuishoort (indien bij de IKS systematiek van toepassing).		
5.6.3*	De accountant stelt vast dat wanneer het bedrag aan subsidie meer dan € 125.000,- bedraagt voor het project, er een rapport van feitelijke bevindingen van een accountant specifiek over IKS is overlegd. Dit rapport van feitelijke bevindingen dient opgesteld te zijn conform het format zoals dat is opgenomen op de website van RVO. Als bijlage bij dit rapport dienen alle in het project gehanteerde IKS-tarieven bijgevoegd te worden, afgestempeld door de accountant.		

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtpunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
5.6.4*	De accountant stelt van de geselecteerde urenregels vast dat de gehanteerde tarieven zijn berekend op basis van de IKS systematiek die door RVO is goedgekeurd.		
5.6.5*	De accountant stelt van de geselecteerde urenregels vast dat het gehanteerde uurtarief overeenkomstig het vastgestelde tarief of tariefberekening systematiek van RVO is en stelt voor de geselecteerde urenregels vast dat voor de medewerkers het juiste tarief is gehanteerd volgens de tarieventabel.		
5.6.6*	De accountant stelt vast van de geselecteerde regels dat de gedeclareerde uurtarieven niet meer dan 4% afwijken van de uurtarieven van het jaar daarvoor. Wanneer de afwijking van de geselecteerde regels groter is dan 4%, dan dient de accountant vast te stellen of deze afwijking onderbouwd is ⁴ . Deze vraag is niet van toepassing bij subsidies van meer dan € 125.000,- op project niveau, aangezien dan de uurtarieven aangesloten kunnen worden met de uurtarieven uit rapporten van feitelijke bevindingen over IKS (zie 5.6.3).		
5.7	Door de Europese Commissie goedgekeurde systematiek voor soortgelijke projecten		

⁴ Dit kan door middel van een actueel rapport van feitelijke bevindingen dat betrekking heeft op de IKS, of bijvoorbeeld een gewijzigde CAO afspraak.

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtpunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
5.7.1	De accountant stelt vast dat de begunstigde beschikt over een goedkeuring van de Europese Commissie voor een tariefberekening.	Artikel 1.4 REES.	
5.7.2	De accountant stelt vast op basis van de subsidieverleningsbeschikking of de Managementautoriteit aanvullende voorwaarden heeft gesteld ten aanzien van het EC tarief. Indien dit het geval is stelt de accountant vast of aan deze aanvullende voorwaarden is voldaan.		
5.7.3*	De accountant stelt vast voor de geselecteerde regels dat het tarief juist ⁵ is gehanteerd.		
5.8	Vast tarief voor niet-verloners (IB ondernemers)		
5.8.1*	De accountant stelt vast dat het vaste tarief van EUR 39,- uitsluitend is gebruikt voor niet-verloners. Een niet-verloner staat niet op de loonlijst van de entiteit en/of een gelieerde onderneming. Het subsidiabele tarief is EUR 39,- en kan niet verhoogd worden met BTW of overhead. Het tarief kan uitsluitend worden toegepast indien geen verloning plaatsvindt in zowel werkmaatschappij als ook in de holding. Daarnaast kan het tarief niet voor vrijwilligerswerk worden gebruikt.	Artikel 1.4 REES en toelichting.	

⁵ Met juist wordt bedoeld dat het tarief is opgenomen, zoals dat blijkt uit de goedkeuring van de EC.

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
5.8.2*	De accountant stelt vast dat voor niet-verloners de urenregistratie voldoet aan de in 5.2 genoemde voorwaarden (autorisatie uren). Indien de niet-verloner een leidinggevende / projectleider / zelfstandige is, dient de penvoerder of een projectleider de urenstaten te voorzien van een autorisatie.		
5.9	Loonkosten op basis van een werkgeversdocument		
5.9.1*	De accountant stelt voor de geselecteerde regels vast dat de loonkosten op basis van een werkgeversdocument ⁶ als volgt berekend zijn: Brutoloon verhoogd met 32% voor werkgeverslasten en vervolgens met 15% voor overheadkosten vermenigvuldigd met de procentuele inzet voor het project volgens het werkgeversdocument.		
6.1	Andere kosten		
6.1.1*	De accountant stelt van de geselecteerde kostenregels vast dat de kosten derden zijn verminderd met eventuele kortingen en kredietbeperkingen.		

⁶ Indien de subsidieontvanger werkgever is, stelt deze voor de werknemers een document op met vermelding van de namen van de desbetreffende werknemers en het vaste percentage. Het document wordt ondertekend door de werkgever.

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
6.1.2*	<p>De accountant beschrijft van de geselecteerde kostenregels dat indien sprake is van aankopen van machines, apparatuur en hulpmiddelen, specifiek voor het project, op welke wijze deze kosten zijn toegerekend.</p> <p>Indien deze niet zijn gedeclareerd op basis van afschrijvingen doet de accountant navraag waarom deze volledig op het project zijn gedeclareerd en stelt hij vast dat dit overeenkomt met boekhoudkundige onderbouwingen.</p>	Handboek EFRO.	
6.1.3*	De accountant stelt vast dat van de geselecteerde kostenregels de tenaamstelling juist is en de betaling is verricht binnen de in de beschikking bepaalde projectperiode.	Artikel 1.4 REES.	
6.1.4 *	De accountant stelt vast dat er bewijsmateriaal aanwezig is in de financiële administratie dat de prestatie is geleverd van de grootste tien kostenregels onder de kostensoort overige kosten.		
6.2	Afschrijvingskosten		
6.2.1*	<p>De accountant stelt van de geselecteerde kostenregels op basis van afschrijving vast dat de afschrijvingskosten zijn berekend op basis van de gebruikelijke en bedrijfseconomisch aanvaarde systematiek.</p> <p>Met gebruikelijke en bedrijfseconomische aanvaardbare systematiek wordt bedoeld dat de kosten dienen aan te sluiten op de wijze waarop afschrijvingen in de commerciële jaarrekening worden bepaald.</p>	Artikel 1.3 REES.	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtpunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
6.2.2*	De accountant stelt van de geselecteerde kostenregels op basis van afschrijving vast, dat wanneer sprake is van financial lease uitsluitend de afschrijvingskosten zijn meegenomen in de berekening.	Verordening 1303/2013 artikel 69 lid 3 sub a.	
6.2.3*	<p>De accountant stelt vast dat afschrijvingskosten zijn gerubriceerd onder de juiste kostensoort.</p> <p>Afschrijvingskosten welke betrekking hebben op activa, welke reeds vóór de startdatum van het project zijn aangeschaft, dienen te worden gerubriceerd onder de kostensoort 'afschrijvingskosten'.</p> <p>Indien sprake is van afschrijvingskosten voor activa die reeds in het bezit waren bij aanvang van het project, dan stelt de accountant vast dat een verklaring van de begunstigde aanwezig is waaruit blijkt dat geen overheidssubsidie is verleend voor de aanschaf van de afgeschreven activa. Een voorbeeld van deze verklaring is te vinden in het EFRO Handboek.</p> <p>Afschrijvingskosten welke betrekking hebben op activa, welke specifiek voor het project zijn aangeschaft tijdens de looptijd van het project, dienen te worden gerubriceerd onder kostensoort 'overige kosten derden'.</p>	Artikel 1.3 REES.	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
6.3	Inbreng in natura		
6.3.1*	<p>De accountant stelt vast of er sprake is van inbreng in natura.</p> <p>Mogelijke inbreng in natura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inbreng van grond • Inbreng van onroerend goed • Inbreng van machines • Inbreng van diensten (uren niet-verloners onderdeel 5.9) <p><i>Indien er geen sprake is van inbreng in natura ga na deze vraag door naar 6.4.</i></p>	Artikel 1.3 REES.	
6.3.2*	De accountant stelt vast dat bij inbreng van grond, de kosten van de grond niet meer dan 10% van de totale subsidiabele kosten inclusief grond betreft.	Artikel 1.3 REES .	
6.3.3*	<p>De accountant stelt vast dat de inbreng van grond plaats heeft gevonden op basis van een onafhankelijke⁷ waardebeoordeling.</p> <p>Tevens stelt de accountant vast dat de waarde van de ingebrachte grond in de declaratie gelijk is aan de waarde conform de waardebeoordeling.</p>	Verordening 1303/2013 artikel 69.	

⁷ Met een onafhankelijke waardebeoordeling wordt een waardebeoordeling door een beëdigd taxateur bedoeld of een WOZ-beschikking, niet ouder dan een jaar, bedoeld.

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
6.3.4*	De accountant stelt vast dat de inbreng van onroerend goed plaats heeft gevonden op basis van een onafhankelijke ⁸ waardebepaling. Tevens stelt de accountant vast dat de waarde van het ingebrachte onroerend goed in de declaratie gelijk is aan de waarde conform de waardebepaling.		
6.3.5*	De accountant stelt vast dat de inbreng van machines plaats heeft gevonden op basis van een onafhankelijke ⁹ waardebepaling. Daarnaast onderzoekt de accountant wie (naam, functie, organisatie en aangesloten brancheorganisatie) de waardebepaling heeft uitgevoerd. Tevens stelt de accountant vast dat de waarde van de ingebrachte machines in de declaratie gelijk is aan de waarde conform de waardebepaling.		
6.4	Niet subsidiabele kosten		
6.4.1*	De accountant stelt van de geselecteerde kostenregels vast dat geen van de onderstaande niet subsidiabele kosten zijn opgenomen in de declaratie:	Artikel 1.5 REES.	

⁸ Met een onafhankelijke waardebepaling wordt een waardebepaling door een beëdigd taxateur bedoeld of een WOZ-beschikking, niet ouder dan een jaar, bedoeld.

⁹ Met een onafhankelijke waardebepaling wordt een waardebepaling door een beëdigd taxateur bedoeld of door een vergelijkend onderzoek in de markt.

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
	<ul style="list-style-type: none"> • administratieve en financiële sancties en boetes • winstopslagen binnen een groep of samenwerkingsverband • fooien en geschenken • representatiekosten en –vergoedingen • kosten van personeelsactiviteiten • kosten van overboekingen en annuleringen • gratificaties en bonussen • kosten voor outplacementtrajecten • debetrente 	Verordening 1303/2013 artikel 69 lid 3 sub a.	
6.5	BTW		
6.5.1*	De accountant stelt vast van de geselecteerde facturen of de kosten derden inclusief of exclusief BTW worden gedeclareerd.	Verordening 1303/2013 artikel 69 lid 3 sub c.	
6.5.2*	De accountant stelt vast dat uitsluitend inclusief BTW wordt gedeclareerd indien de begunstigde de bij haar in rekening gebrachte BTW niet in aftrek kan brengen of niet kan compenseren uit het BTW compensatiefonds zoals genoemd in artikel 2 van de wet op het BTW compensatiefonds.		
7	Inkomsten gedurende de projectperiode		

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
7.1	De accountant stelt vast of er volgens het financieel verslag gedurende de projectperiode inkomsten zijn die direct samenhangen met de opgevoerde kosten en die direct voortvloeien uit de projectactiviteiten (bijvoorbeeld verkoop, verhuur, diensten of inschrijvingsgelden).	Verordening 1303/2013 art 65 lid 8. Handboek EFRO.	
8.	Financiering van het project		
8.1	De accountant stelt vast dat de volgens het financieel verslag gerealiseerde financiering aansluit op de financiële (project) administratie. Indien de gerealiseerde financiering meer dan 10% afwijkt van de begroting, doet de accountant navraag bij de begunstigde om de reden hiervan te achterhalen. In zijn rapport beschrijft de accountant de redenen van afwijken en eventuele andere bevindingen.	Beschikking .	
9.	Inkomsten genererende projecten		
9.1	Indien in de subsidie-verleningsbeschikking of anderszins is bepaald dat het onderhavige project inkomsten genereert, onderzoekt de accountant of de schattingen van de toekomstige inkomsten die het project genereert:	Verordening 1303/2013 artikel 61. Artikel 1.7 REES.	

	Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden inclusief aandachtspunten.	Grondslag	Beschrijving van de feitelijke bevindingen
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens een consistente gedragslijn zijn toegepast in overeenstemming met de door de begunstigde gebruikelijke aanpak voor schattingen; • Rekenkundig juist zijn en gebaseerd op onderzoeksgegevens of daarmee vergelijkbare cases; • In overeenstemming zijn met de instructie die de begunstigde van de Managementautoriteit heeft ontvangen. 	Handboek EFRO.	
10	Correcties door begunstigde naar aanleiding van onderzoek accountant		
10.1	<p>De accountant stelt vast welke correcties de begunstigde heeft doorgevoerd naar aanleiding van de werkzaamheden van de accountant.</p> <p>De accountant dient hierbij een opsomming te geven van de correcties die zijn doorgevoerd inclusief een toelichting van de begunstigde. Wanneer correcties niet zijn doorgevoerd, dient de accountant dit in zijn rapport aan te geven. Tevens dient de accountant de onderzochte selectie te voorzien van een stempel ter identificatie en toe te voegen als bijlage bij dit rapport.</p>		